

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност

„доцент“

в професионално направление ПН 2.4. Религия и теология,
за нуждите на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ),
Богословски факултет (БФ),
обявен в ДВ бр.52 /27.06.2025 г. и на интернет страниците на БФ и СУ

Становището е изготвено от: доц. д-р Ивелина Николова Николова,
ПН 2.4. Религия и теология, в качеството ми на член на научното жури
по конкурса съгласно Заповед № РД-38-526 04.08.2025
на Ректора на Софийски университет, гр. София,
въз основа на представените ми на електронен носител документи
на единствения участник по процедурата.

За участие и рецензиране в обявения конкурс са ми предоставени документи на единствения кандидат по процедурата гл. ас. д-р прот. Сава (Щони) Райчев Кокудев

Гл. ас. д-р прот. Сава Кокудев е предоставил в срок изискуемите, правилно описани в заявление по съответния образец, документи. Справката за самооценка показва покриване на минималните национални изисквания. Съдържанието на представените по конкурса документи от кандидата съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (ПУРПНСЗАДСУ).

Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

За участие в настоящия конкурс за академична длъжност „доцент“ гл. ас. д-р прот. Сава Кокудев е представил 1 хабилитационен труд (монография), 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, 1 статия реферирана и индексирана в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science), 11 статии,

публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране (една от които в съавторство: „Еклесиологията на празника на Св. братя Кирил и Методий в славянското православие“, Християнство и култура, том: 6, брой:113, 2016, стр.: 78-84). Научната активност е представена и с 2 студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science, SCOPUS), и 1 студия, публикувана в нереферирано издание (сборник). Предоставената научна продукция представлява важен принос в областта на православната теология, и по-конкретно в областта на сравнителното богословие.

Предоставена е и цитатна справка с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации, която посочва 10 цитирания, 3 от тях в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. Д-р С. Кокудев има общо 530 точки по всички категории, което надхвърля минималния брой от 400 точки, необходими за придобиване на академичната длъжност „доцент“, според Справката за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. чл. 26 съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, чл. 2, ал. 1, 2 от Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България и изпълнените критерии по чл. 105 чл. 107 от Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, София.

Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата, представени в материалите за участие в конкурса

Основните научни търсения в предоставената научна продукция на участника в настоящия конкурс – гл. ас. д-р прот. Сава Кокудев, се разполагат в границите на сравнителното изследване на проблемни гнезда с учителен (догматически), културен и исторически тематични профили. Тези търсения представляват опит за откриване на тяхното смислово координиране, в границите на православното богословие, и се разполагат в контекста на спецификата на всяка тема. Изследванията на кандидата са структурирани мащабно, със стремеж към конкретно критично осмисляне в рамките на православната традиция, но едновременно с това пречупени през творческия му поглед.

Научният подход, който прилага авторът, е не просто актуален, но предвид следния показател, той се явява оригинален и, при това апробиран на няколко равнища. В българското богословие до този момент няма представена по този начин (в сравнителен план) системно надграждана научна продукция, която

широкообхватно и систематично да обвързва двойната интердисциплинарна материя и методология: догматическа и културно-историческа, разгърната със съответната ѝ специфика. Съществуващите връзки между догмат и култура са апробирани на различни равнища в научната продукция, компаративно, но със потенциала за изграждането и на практически директиви. Пример в това отношение може да послужи основното хабилитационно съчинение на кандидата – „*Тайнство и есхатон. Светотайнственият дебат от Фераро-Флорентинския събор*“, където се прави опит за извеждане на сравнителна интердисциплинарна методология в полето на дебата за разликите в схващанията за освещаването на светите дарове, в контекста на Средновековния Изток и Запад, но в тяхната релевантна отнесеност към съвременното православно богословие.

Д-р С. Кокудев си поставя и отговорната задача да пречуши методологически търсената отправна ос на своите съчинения и в полето на химнографията, където открива рецепцията на догматическото съдържание в старобългарската химнографска традиция и богослужение. По този начин извежда единството между вероизповедните истини и богослужебната прослава (Приложение 10.6, № 4.b, 4.c, 4.d, 4.e, 4.f, 6).

Опит за проследяване на координирането между догматически ядра и културно-исторически импликации се прави и в сферата на евхаристийното богословие и есхатология, антропология, еклисиологията и др. (Приложение 10.6, № 1, 2, 4.a, 4.j/k).

Особен акцент кандидатът поставя и върху изследвания на средновековни дуалистични ереси отново с цел да направи опит за сравнителен догматически анализ и установяване на критерии за сходство между богомилството и други дуалистични учения на Балканите. Тук кристализира и една от неговите цели: да представи важен въпрос, свързан с идентичността на учението, но разгърнат в широк културно-исторически контекст.

Разширявайки своето проучване върху търсенето на интердисциплинарна научна методология в сферата на сравнителното богословие, методологическия синтез между догматически ядра и културно-исторически импликации се разгръща и в културен контекст на съвременните проблеми на църковната общност. Обект на сравнителното изследване на автора се явява и търсенето на различни идентичности на енорията, във функцията ѝ на евхаристийна общност (Приложение 10.6, № 4.g/h, 5.b). В това търсене последователно и системно са разгледани основните идеи и предпоставки, чиито разрешения са структурирани в задълбочени анализи и обобщения, допълнително подсилващи значението на проблематика, и на предложения анализ.

Лични впечатления

Познавам гл. ас. д-р прот. Сава Райчев Кокудев от съвместни дейности във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, имам и лични наблюдения от работата му като духовно лице и научен работник. Прави впечатление задълбоченото познаване на областта, в която работи, както и на научните му интереси. Те показват сериозен и ерудиран изследовател, със задълбочена теоретична подготовка и доказана способност за самостоятелни научни изследвания.

Бих си позволила да отправя препоръка, която в никакъв случай не бива да бъде разбрана като недостатък: за да бъде достъпно научното творчество на гл. ас. д-р прот. С. Кокудев до по-широк кръг научни работници извън православната теология, както и в християнските среди, понятийният апарат може да бъде олекотен, с цел свеждане на проблематизираната материя до равнището на тяхното разбиране. Назованата препоръка не омаловажава достойнството на научната му продукция; напротив, въз основа на казаното дотук мога да направя следното

заключение, според което:

след като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове, и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни приноси, потвърждавам, че научните постижения на гл. ас. д-р прот. Сава Кокудев отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане от кандидата на академичната длъжност „доцент“ в научната област и професионално направление на конкурса.

Въз основа на това убедено давам своята положителна оценка и препоръчам на Научното жури да предложи на компетентния орган по избора към Богословския факултет към СУ „Св. Климент Охридски“ да избере гл. ас. д-р прот. Сава Райчев Кокудев да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 2.4. Религия и теология.

14.11.2025 г.
гр. София

.....
(доц. д-р Ивелина Н. Николова)